

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 14 lipca 2025 r.

Pozycja 206

POSTANOWIENIE

z dnia 22 października 2024 r.

Sygn. akt Ts 183/23

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Rafał Wojciechowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.J. o zbadanie zgodności:

- 1) art. 15zszs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, ze zm.) z art. 45 ust. 1 i art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 126 § 1 oraz art. 126 § 1 pkt 6 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.) w zakresie, w jakim „ogranicza znaczenie zwrotu pismo jedynie do formy papierowej, a zwrotu podpis wyłącznie do podpisu sporządzone[go] w formie określonej w art. 78 § 1 (...)” ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (obecnie: Dz. U. z 2024 r. poz. 1061, ze zm.), z art. 45 ust. 1; art. 45 ust. 1 w związku z art. 7; art. 45 ust. 1 w związku z art. 7 Konstytucji w związku z art. 25 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (Dz. Urz. UE. L Nr 257, poz. 73);
- 3) art. 191¹ § 1 i 3 ustawy – Kodeks postępowania cywilnego z art. 45 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej z 7 lipca 2023 r. (data nadania) M.J. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

W pozwie z 21 listopada 2022 r. skarżący wniósł o zasądzenie solidarnie od trzech sędziów Sądu Najwyższego odszkodowania (alternatywnie zadośćuczynienia) w kwocie 2000 zł wraz z odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, „w związku z bezpod-

stawnym i niezgodnym z prawem orzekaniem pozwanych – osób nieuprawnionych – w sprawie z udziałem powoda przed Sądem Najwyższym – co skutkowało powstaniem szkody i naruszyło dobra osobiste strony powodowej w tym prawa do Sądu – Art. 45 ust. 1 Konstytucji”.

Sąd Rejonowy w W., I Wydział Cywilny wyrokiem z 7 grudnia 2022 r. (sygn. akt [...]) oddalił powództwo jako oczywiście bezzasadne. Sąd Okręgowy w W. XXVII Wydział Cywilny Odwoławczy wyrokiem z 10 maja 2023 r. (sygn. akt [...]) oddalił apelację skarżącego. W mailu z 30 maja 2023 r. skarżący zawarł pismo procesowe z żądaniem sporządzenia uzasadnienia wyroku z 10 maja 2023 r. W piśmie z 1 czerwca 2023 r. starszy sekretarz sądu w Sądzie Okręgowym w W., działając z upoważnienia Kierownika Sekretariatu XXVII Wydziału Cywilnego Odwoławczego tego sądu, poinformował skarżącego, że w związku z orzeczeniem Sądu Najwyższego Izby Cywilnej z 29 marca 2023 r. (sygn. akt [...]) pismo wniesione przez skarżącego mailem 30 maja 2023 r. nie odnosi skutków procesowych.

Powyższe pismo, z którym skarżący łączy naruszenie swych praw, zostało mu doręczone 19 czerwca 2023 r.

Sędzia Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 11 stycznia 2024 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 30 stycznia 2024 r.) wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi przez: wskazanie ostatecznego orzeczenia w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji; poinformowanie, czy od ostatecznego orzeczenia został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia; udokumentowanie daty doręczenia skarżącemu ostatecznego orzeczenia; sprecyzowanie wzorców kontroli dla zakwestionowanego w skardze art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, ze zm.; dalej: ustawa o covid) przez wyjaśnienie, czy są nimi wskazane w *petitum* skargi art. 45 ust. 1 Konstytucji oraz art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji, czy także przywołane na stronie 6 skargi art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz art. 6 tej Konwencji; określenie, które wolności lub prawa skarżącego wyrażone w postanowieniach Konstytucji wskazanych w skardze i w jaki sposób – zdaniem skarżącego – zostały naruszone przez zakwestionowany w skardze art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 4 ustawy o covid, a także uzasadnienie zarzutu niezgodności tego przepisu z konstytucyjnymi wolnościami lub prawami skarżącego z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie; wskazanie, które wolności lub prawa skarżącego wyrażone w art. 45 ust. 1 w związku z art. 7 Konstytucji i w jaki sposób – zdaniem skarżącego – zostały naruszone przez zakwestionowane w skardze art. 126 § 1 i art. 126 § 1 pkt 6 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.; dalej: k.p.c.) w zakresie określonym w punkcie 2 *petitum* skargi, a także uzasadnienie zarzutów niezgodności zaskarżonych przepisów k.p.c. z wolnościami lub prawami wyrażonymi we wskazanych postanowieniach Konstytucji, jak również z „prawem strony do rzetelnej procedury sądowej (art. 45 ust. 1 Konstytucji)” z powołaniem argumentów lub dowodów na ich poparcie; uzasadnienie zarzutu niezgodności zakwestionowanego w skardze art. 191¹ § 1 i 3 k.p.c. z prawem „strony do rozpoznania sprawy w rzetelnym postępowaniu przed właściwym, bezstronnym i niezawisłym sądem” z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie.

W odpowiedzi na powyższe zarządzenie skarżący 5 lutego 2024 r. (data nadania) złożył w Trybunale pismo procesowe sporządzone przez pełnomocnika ustanowionego na 14 dni. W pełnomocnictwie udzielonym 3 lutego 2024 r. skarżący oświadczył, że jego „podstawowym” pełnomocnikiem pozostaje adwokat A.N.

Skarżący, przywoławszy uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego – Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (mającej moc zasady prawnej) z 26 kwietnia 2023 r. (sygn. akt [...]), zarzucił, że zakwestionowany w skardze art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 4 ustawy o covid narusza prawo do sprawiedliwego rozpoznania sprawy.

W odniesieniu do zakwestionowanych w skardze art. 126 § 1 i art. 126 § 1 pkt 6 k.p.c. skarżący stwierdził, że są one „niezgodn[e] z prawem unijnym”, a także „z przepisem materialnym definiującym pojęcie podpisu (...)”. Skarżący dostrzega także „kolizję” pomiędzy oświadczeniem woli złożonym na nośniku innym niż konwencjonalny, a skutkami złożenia pisma.

Z kolei art. 191¹ § 1 i 3 k.p.c. tworzy według skarżącego normę stanowiącą „całkowicie subiektywny model weryfikowania, czy wniesione powództwo jest oczywiście bezzasadne”, przy czym czyni to już – jak zarzucił skarżący – na etapie zapoznawania się przez sąd z treścią pozwu. W związku z tym sąd nie rozpoznaje sprawy, ale decyduje o prawie do jej rozpoznania. Prawo do rozpoznania sprawy jest więc uzależnione wyłącznie od całkowicie uznaniowej i arbitralnej woli sądu.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Skarga konstytucyjna jest sformalizowanym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności i praw. Jej merytoryczne rozpoznanie uzależnione zostało od spełnienia przez skarżącego licznych przesłanek wynikających zarówno z art. 79 ust. 1 Konstytucji, jak i przepisów ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK).

Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji skargę do Trybunału wnosi się na zasadach określonych w ustawie, w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie. W związku z tym, art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK stanowi, że skargę należy złożyć po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu 3 miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia. Jej przedmiotem mogą być wyłącznie przepisy, które kształtowały to orzeczenie. W związku z tym art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK zobowiązuje skarżącego do ich określenia.

Skarżący wystąpił ze skargą w związku z pismem z 1 czerwca 2023 r., w którym starszy sekretarz sądowy, działając z upoważnienia Kierownika Sekretariatu Sądu Okręgowego w W. XXVII Wydział Cywilny Odwoławczy, poinformował go, że pismo złożone mailem 30 maja 2023 r., zawierające wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku tego sądu z 10 maja 2023 r. (sygn. akt [...]) nie odnosi skutków procesowych.

Trybunał stwierdził, że powyższe pismo nie jest rozstrzygnięciem, o którym mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, ponieważ nie przybiera żadnej z form w nim wskazanych. W szczególności nie jest ono „innym ostatecznym rozstrzygnięciem”, gdyż nie zostało wydane w ramach wyczerpania drogi prawnej przez sąd w rozumieniu art. 175 ust. 1 Konstytucji lub organ administracji publicznej.

Ponadto pismo z 1 czerwca 2023 r. nie zostało wydane w oparciu o przepisy, które skarżący kwestionuje w skardze konstytucyjnej. Decyzja urzędnika sądowego nie była podyktowana bowiem brakiem formalnym pisma, o którym mowa w zakwestionowanym art. 126 § 1 pkt 6 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.; dalej: k.p.c.), tj. brakiem własnoręcznego podpisu skarżącego, lecz jego pierwotnym, nieusuwalnym brakiem skuteczności spowodowanym użyciem nieautoryzowanej techniki (zob. postanowienie Sądu Najwyższego – Izby Cywilnej z 29 marca 2023 r., sygn. akt [...], wskazane jako podstawa pisma z 1 czerwca 2023 r.). Pismo to tym bardziej nie zostało wydane na podstawie art. 15z¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 20 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, ze zm.) oraz art. 191¹ § 1 i 3 k.p.c. Pierwszy z nich stanowi bowiem m.in. o tym, że w okresie obowiązywania stanów w nim wskazanych, w sprawach rozpoznawanych według

przepisów k.p.c. w pierwszej i drugiej instancji sąd rozpoznaje sprawy w składzie jednego sędziego. Drugi natomiast definiuje bezzasadność roszczenia i wskazuje skutek z nim związany. Powyższe przepisy nie miały więc wpływu na decyzję urzędnika sformułowaną w piśmie, z którym skarżący łączy naruszenie swych praw konstytucyjnych.

Trybunał przypomina także, że zgodnie z jednoznacznym brzmieniem art. 79 Konstytucji wzorcem kontroli dla zakwestionowanych w skardze ustaw i innych aktów normatywnych mogą być wyłącznie przepisy ustawy zasadniczej. Z tego względu przywołany w skardze art. 25 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (Dz. Urz. UE. L Nr 257, poz. 73) należy uznać za niedopuszczalny wzorzec kontroli.

Mając powyższe na względzie, Trybunał stwierdził, że złożona skarga konstytucyjna nie spełnia podstawowych warunków wynikających z art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanych w art. 53 ust. 1 pkt 1-3 oraz art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK.

Wskazane okoliczności są – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK – podstawami odmowy nadania dalszego biegu rozpatrywanej skardze konstytucyjnej.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.